

Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego
Instytut Sztuk Audiowizualnych

Mgr Paulina Gorlewska

Promotor: Prof. dr hab. Tadeusz Lubelski

***Trauma doświadczenia sowieckiego w rosyjskich filmach
fabularnych po 1991 roku***

Problem badawczy rozprawy to trauma doświadczenia sowieckiego, postzależność rosyjskiego społeczeństwa i kultury od radzieckiej przeszłości oraz sposoby ich reprezentacji w filmach fabularnych, wyprodukowanych w Rosyjskiej Federacji po 1991 roku. Podstawą metodologiczną badań stały się studia nad traumą, Memory Studies oraz psychoanaliza kina.

Część pierwsza pracy poświęcona została analizie utworów historycznych, których zadaniem było zlokalizowanie traumy w dziejach ZSRR oraz próba jej przepracowania za pomocą stworzenia spójnej narracji o przeszłości. Filmy podzielone zostały na dwie grupy: opowiadające o traumatycznych wydarzeniach oraz traumatycznym doświadczeniu, przy czym nacisk położony został na autorskie poszukiwania nowych poetyk wyrażenia traumy.

Tematem drugiej części rozprawy stały się filmowe reprezentacje postpamięci i postzależności rosyjskiego społeczeństwa od traumy sowieckiego doświadczenia. Szczególne miejsce zajęła w niej interpretacja filmu *Ładunek 200* (*Gruz 200*, 2007, reż. A. Bałabanow) oraz analiza jego recepcji, która uznana została za symptom melancholijnego przywiązania Rosjan do radzieckiej przeszłości.

Tło kulturoznawcze analiz filmowych zapewniły teorie i ustalenia socjologów i historyków współpracujących z Centrum Lewady oraz Stowarzyszeniem „Memoriał”. Celem rozprawy była bowiem próba opisanego współczesnej tożsamości zbiorowej społeczeństwa rosyjskiego i nakreślenia jej związków z sowieckim dziedzictwem.

Paulina Gorlewska

Kraków, 17.09.2016